

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
na rok szkolny 2019/2020

*Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza
w Brodłach*

„.....Dzieci - to przyszli ludzie. Więc dopiero będą, więc jakby ich jeszcze nie było. A przecież jesteście: żyjemy, czujemy, cierpimy.”

/Janusz Korczak - Szare dni, Pisma wybrane t. III Warszawa 1978 s.403 /

Spis treści:

- I. Wstęp.
- II. Misja i wizja szkoły.
- III. Podstawa prawna.
- IV. Wprowadzenie.
- V. Założenia szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego.
- VI. Sylwetka wychowanka.
- VII. Wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania.
- VIII. Diagnoza potrzeb, w tym analiza zasobów szkoły oraz występujących zagrożeń.
- IX. Obszary i zadania wychowania i profilaktyki w szkole.
- X. Cele strategiczne i cele operacyjne.
- XI. Sposoby realizacji celów programu wychowawczo -profilaktycznego.
- XII. Metody pracy i Formy pracy.
- XIII. Przewidywane efekty podjętych działań wychowawczo - profilaktycznych.
- XIV. Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych w szkole.
- XV. Ewaluacja szkolnego programu wychowawczo profilaktycznego.

Załączniki:

- Plan działań wychowawczo- profilaktyczny na rok szkolny 2019/2021 oddziały I-III szkoły podstawowej
- Plan działań wychowawczo- profilaktyczny na rok szkolny 2019/2021 oddział IV - VIII szkoły podstawowej.

Wstęp

Wychowanie w szkole nie jest sprawą odrębną ani też dodatkową, stanowi integralną część działalności każdego nauczyciela. Program wychowawczo- profilaktyczny to zaplanowana praca nad formowaniem osobowości młodego człowieka, to stymulowanie jego rozwoju emocjonalnego i społecznego, rozumianego jako współpraca i współlistnienie w grupie społecznej, w taki sposób, który umożliwia rozwój i realizację własnych potrzeb.

Podstawowym i naturalnym środowiskiem społecznym dziecka jest rodzina. To rodzice powinni zapewnić swojemu dziecku poczucie bezpieczeństwa, miłości, troski oraz równowagi emocjonalnej. Również w rodzinie dziecko poznaje, czym są patriotyzm, dobro, sprawiedliwość i zaufanie do drugiego człowieka, a także uczy się poszanowania godności, tolerancji oraz szacunku dla siebie i innych. Rodzice wprowadzają dziecko w życie społeczne, w świat kultury, wartości moralnych.

Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania a zatem nie ponoszą wyłącznej i całkowitej odpowiedzialności za wszystkie możliwe zadania wychowawcze. Celem ogólnym wychowania jest wszechstronny rozwój osobowy ucznia.

W szczególności będą dążyć do tego aby uczniowie reprezentowali następujące cechy:

1. Odpowiedzialność:

- a) uczeń potrafi przemyśleć każdą decyzję,*
- b) pomyśli o skutkach swojego działania,*
- c) potrafi przyznać się do błędu,*
- d) wywiązuje się z powierzonych zadań i funkcji,*
- e) zna i przestrzega zasad bezpieczeństwa.*
- f) zna i szanuje tradycje*

2. Samodzielność:

- a) samodzielnie organizuje sobie proces zdobywania informacji,
- b) radzi sobie w sytuacjach pozaskolnych (w banku, w urzędzie pracy, pisanie podstawowych pism użytkowych, w hotelu).
- c) jest świadomy potrzeby działania w lokalnej społeczności.

3. Docieklność:

- a) potrafi formułować pytania w celu poszukiwania prawdy o świecie,
- b) dostrzega złożoność problemów społeczno - politycznych w kraju,
- c) chce zdobywać wiedzę, jest dociekliwy i kreatywny w jej poszukiwaniu.

4. Uczciwość:

- a) dotrzymuje danego słowa,
- b) rzetelnie wykonuje zadania,
- c) rozumie, czym jest odwaga cywilna,
- d) potrafi być lojalny,
- e) mówi prawdę.

5. Tolerancja:

- a) uczeń szanuje różnice między ludźmi,
- b) szanuje uczucia innych.

6. Wrażliwość:

- a) niesie pomoc,
- b) przejawia postawę altruizmu
- c) stara się zrozumieć problemy innych.

7. Kultura osobista:

- a) zna i stosuje podstawowe zasady obowiązujące w kontaktach międzyludzkich,
- b) potrafi asertywnie wyrazić swoje myśli i uczucia,
- c) dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd.

Misja i wizja szkoły

Podstawa prawna działań wychowawczo profilaktycznych podejmowanych w szkole

- ✓ *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 72);*

- ✓ *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;*
- ✓ *Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;*
- ✓ *Konwencja o Prawach Dziecka;*
- ✓ *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe;*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej);*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249);*
- ✓ *Karta Nauczyciela;*
- ✓ *Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia;*
- ✓ *Statut Szkoły*

Wprowadzenie

Fundamentem Programu wychowawczo- profilaktycznego jest **wychowanie** rozumiane jako *wsparcie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocnione i uzupełnione przez działania w zakresie profilaktyki problemów dzieci i młodzieży*.

Uzupełnieniem wychowania jest profilaktyka

profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Program wychowawczo - profilaktyczny naszej szkoły uwzględnia **całościowe oddziaływanie wychowawcze** wraz z **uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi** w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym. **Wyznacza drogę** procesowi wychowywania uczniów.

Nauczyciele podejmują również **działania opiekuńcze** odpowiednie do istniejących potrzeb.

Program wychowawczo- profilaktyczny obejmuje wytyczne polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2019/2020:

1. Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.
2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
3. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych.
4. Rozwijanie kompetencji matematycznych uczniów.
5. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Program powstał w oparciu o obserwacje, ankiety, konsultacje z rodzicami, nauczycielami, Radą Rodziców i Samorządem Uczniowskim.

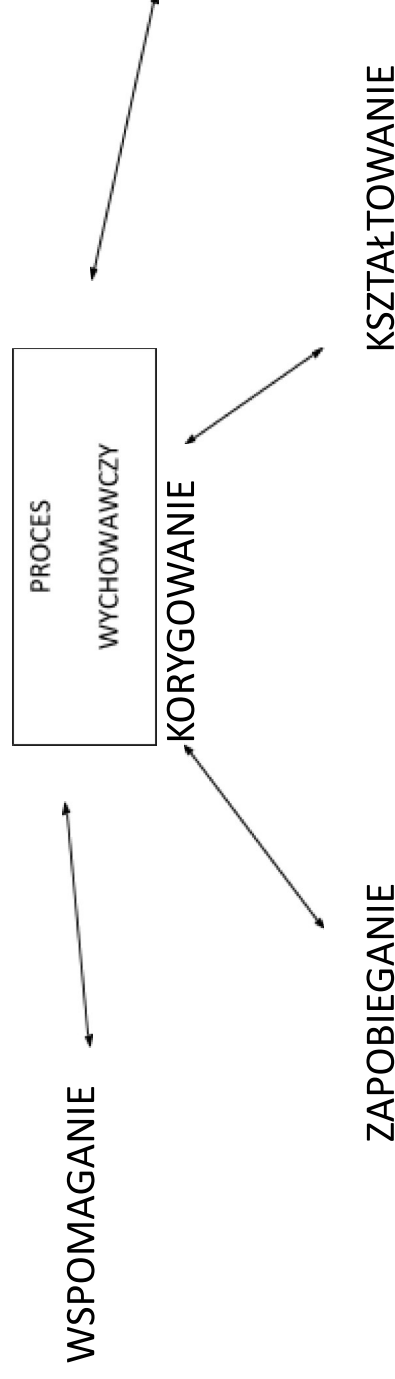
Założenia szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego

*Treści wychowawcze zawarte w niniejszym programie przewidziane są do realizacji w ciągu jednego roku nauki .
Integralną częścią Programu wychowawczo-profilaktycznego są również treści zawarte w Statucie Szkoły, działaniach doraźnych i okolicznościowych.*

- Szkolny program wychowawczo- profilaktyczny zawiera określone cele i propozycje działań wychowawczych podejmowanych przez wszystkich nauczycieli, dyrekcję, rodziców oraz pracowników niepedagogicznych.
- Nauczyciele wspomagają rozwój osobowy ucznia we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym , moralnym i duchowym. Współpracują z rodzicami w zakresie wychowania.
- Młodzież otrzymuje w szkole pomoc w rozpoznawaniu wartości moralnych, w dokonywaniu wyborów i hierarchizacji tych wartości.
- Szkoła stanowi dla rodziców instytucję o charakterze wspierającym.
- Realizacja programu wychowawczego szkoły odbywa się w ramach: zajęć z wychowawcą, zajęć edukacyjnych, pozalekcyjnych, warsztatowych i ćwiczeń grupowych prowadzonych przez pedagoga i psychologa.
- Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły stanowi dokument powstający przy współpracy i akceptacji rodziców.
- Określenie celów wychowawczych zostało dokonane na podstawie przeprowadzonej diagnozy środowiska szkoły.

- Szkoła przygotowuje uczniów do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w Internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci.

Konstruując szkolny program wychowawczo – profilaktycznego naszej szkoły opieraliśmy się na czterech aspektach wychowania, które są nierozłączne i współzależne²:

poprzez **WSPOMAGANIE** – pomagamy uczniom się rozwijać.

ZAPOBIEGANIE - obejmuje profilaktykę kierowaną do całej społeczności uczniowskiej oraz grup zwiększonego ryzyka.

KORYGOWANIE - obejmuje profilaktykę kierowaną do grup zwiększonego ryzyka oraz tych u których wystąpiły zachowania dysfunkcyjne.

KSZTAŁTOWANIE - przez zachęcanie do prezentowania oczekiwanych społecznie postaw.

wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

4) moralnej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia

Działalność wychowawcza w szkole

polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;

2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, kształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;

3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy

Działalność profilaktyczną w szkole

polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych

2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;

- ✓ Preferowane przez uczniów formy spędzania czasu wolnego
- ✓ Hierarchia wartości
- ✓ Uzależnienie od Internetu

Skupiono się również na określeniu czynników chroniących takich jak :

- ✓ Więzy rodzinne i wzajemne relacje
- ✓ Zainteresowania uczniów i aktywne spędzanie wolnego czasu,
- ✓ Występowanie pozytywnego wpływu grup rówieśniczych ,

Analiza zebranego materiału badawczego utrzymuje opinię zarówno wśród uczniów jak i rodziców, iż szkoła jest miejscem bezpiecznym zarówno pod kątem organizacji pracy jak i całej infrastruktury .

- Uczniowie na terenie szkoły czują się bezpiecznie, a panującą w klasach atmosferę określają jako dobrą..
- W szkole nie ma przypadków rozpowszechniania, zażywania narkotyków, kradzieży, spożywania alkoholu i palenia papierosów
- Zdarzają się przypadki wulgaryzmów, obrażania innych
- Uczniowie nie wiedzą, że w szkole przeprowadzane są działania mające na celu przeciwdziałanie niewłaściwym zachowaniom (tylko 34% wie o takich działaniach)
- W szkole nie ma problemu z wagarami, 44% uczniów zauważa problem z brakiem motywacji do nauki, 28% z nieprzyjaznymi relacjami między uczniami.
- W sposób trafny rozpoznajemy potrzeby i problemy uczniów , organizujemy skuteczne działania w zakresie opieki i niesienia pomocy.

3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów, u i których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji lub występowania innych zachowań ryzykownych.

Diagnoza potrzeb, w tym analiza zasobów szkoły oraz występujących zagrożeń

Przystępując do sformułowania zadań programu wychowawczego na rok szkolny 2019/2020 przygotowano diagnozę środowiska w obszarze działań wychowawczo – opiekuńczych szkoły. Analizie poddano dokumentację szkolną – dzienniki, protokoły zebrań rady pedagogicznej, sprawozdania z prac zespołów zadaniowych, notatki z pracy pedagoga, świetlicy i biblioteki. Wykorzystano również wyniki badań ankietowych oraz informacje zwrotne środowiska.

Podstawowym celem diagnozy było zebranie informacji na temat występowania takich zjawisk jak:

- ✓ Bezpieczeństwa w szkole oraz w sieci
- ✓ Występowanie trudności szkolnych ,
- ✓ Kontakty uczniów z substancjami psychoaktywnymi (tytoń, alkohol, narkotyki, dopalacze)
- ✓ Panujących relacji w grupie rówieśniczej

- Posiadamy sprawny system komunikowania się i zarządzania. Przepływ informacji w szkole jest efektywny. Rodzice mają dostęp do informacji są świadomi, że powinni uczestniczyć w życiu szkoły, 81% deklaruje wsparcie szkoły w postaci opłaty na radę rodziców.
- Od szkoły rodzice oczekują odpowiedniego poziomu nauczania i zabezpieczenia bezpieczeństwa.
- Jeżeli chodzi o wartości jakie w tym roku powinna promować szkoła rodzice większością głosów zdecydowali, że powinny to być wartości społeczne (człowiek, rodzina) oraz wartości etyczne (dobro, prawda).
- Rodzice widzą i są świadomi tego, że w szkole podejmowane są działania służące kształtowaniu właściwych postaw i zachowań poprzez projekty edukacyjno – wychowawcze.
- Zwracać uwagę podczas wszystkich lekcji na wzajemny szacunek i zachowanie uczniów. W razie problemów z dyscypliną stosować bezpośrednio rozmowy nauczyciela z rodzicami ucznia sprawiającego kłopoty (nie tylko wychowawca).
- Cały czas należy wykształcać wśród uczniów umiejętność asertywności oraz umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji oraz odpowiedzialności za ich skutki.
- W dalszym ciągu poprzez programy profilaktyczne oraz pogadanki z wychowawcami, psychologiem i pedagogiem szkolnym należy informować uczniów o konsekwencjach sięgania po alkohol, papierosy i środki odurzające.
- Na godzinach wychowawczych i podczas indywidualnych rozmów poruszać problem kultury osobistej (problemy z wulgaryzmami, ponizaniem, ośmieszaniem innych)

Obszary które wymagają pracy

- W dalszym ciągu podejmować działania w celu integrowania uczniów w oddziałach - na potrzeby szkoły. Młodzież integruje się poza szkołą (często online) Należy pracować nad integrowaniem oddziałów i dokładnym rozpoznawaniem sytuacji rodzinnej uczniów
- W dalszym ciągu dostarczać uczniom wiedzy o szkodliwości używek: palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze).
- Nadal prowadzić działania z zakresu cyberprzemocy, zagrożeń płynących z Internetu (uzależnienie, udostępnianie danych, kradzież danych, spotkania z nieznajomymi).

Wnioski z diagnozy jako główne zadania do pracy na rok szkolny uwzględnione w planie wychowawczo- profilaktycznym

1. Organizowanie form pedagogizacji rodziców
  - Angażować rodziców do współorganizacji imprez szkolnych.
  - Utrzymanie dobrych, częstszych kontaktów z rodzicami - dzięki zebraniom, dniom otwartym, e-dziennikowi.

- Organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji pozaszkolnych np. Poradnia PP, Policja , sąd , kuratorzy
2. Kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych.
    - Obserwacja uczniów pod kątem kulturalnego i zdrowego spędzania czasu na przerwach, stabilności emocjonalnej .
    - Promowanie zdrowego stylu życia poprzez akcje i programy edukacyjne np. Owoce w szkole , szklanka mleka, higiena stomatologiczna
    - Spotkania z pielęgniarką
    - Angażowanie uczniów do aktywności fizycznej.
    - Propagowanie rekreacji, turystyki jako alternatywy „komputera”
  3. Praca nad integrowaniem oddziałów na poziomie wszystkich roczników.
    - Wymagana jest od wszystkich pracowników szkoły baczniejsza obserwacja relacji uczniów nie tylko w trakcie lekcji ale również podczas przerw międzylekcyjnych i pracy grupowej. Podejmowanie stosownych działań w celu rozpoznania i rozwiązania sytuacji problemowej
    - Podejmowanie działań integrujących uczniów w ramach każdego przedmiotu.
  4. Budowanie pozytywnego wizerunku szkoły .
    - Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania oraz słownictwa. Bogacenie języka uczniów pod kątem poprawności gramatycznej i frazeologicznej.

- Bieżące uzupełnianie dziennika elektronicznego.
  - Dbanie o wystrój szkoły(gazetki , dekoracje)
5. Angażowanie uczniów w działalność społeczną
    - Włączanie uczniów w odpowiedzialność za szkołę, między innymi podnosząc motywację do nauki
    - Aktywne uczestnictwo w wolontariacie w celu podniesienia poczucia własnej wartości uczniów.

Obszary i zadania wycieczek i profilaktyki w szkole

<i>Wartości, normy, wzory zachowań</i>	<i>Kształtowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości. • Kształtowanie w świadomości uczniów postaw uczestnictwa w kulturze. • Kształtowanie w świadomości uczniów pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. • Rozwijanie zainteresowań w życiu młodego człowieka. • Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego • Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności. • Popularyzowanie wiedzy i świadomości na temat humanitaryzmu. • Popularyzowanie wiedzy na temat różnic kulturowych. • Utrzymanie i rozwijanie współpracy z rodzicami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą działalność szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> • R • uc • Re • na • naj • Wz • his • Db • i sz • Ks
<i>Edukacja zdrowotna</i>	

Ewaluacja szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego

	1) Analiza ilościowa 2) Miary tendencji centralnych Miary rozproszenia Miary współzależności
	3) Cele z 4) Cele c 5) Cele r Sformułow kierunki zn

	Obszary programu wychowawczo-profilaktycznego poddane ocenie	Rodzaj ewaluacji	Osoby odpowiedzialne
Cele ewaluacji	1) Integracja oddziału oraz integracja ze środowiskiem lokalnym (po pierwszym półroczu) 2) Treści programu zrealizowane w ramach zajęć z wychowawcą (koniec roku) 3) Klimat społeczny oraz poczucie bezpieczeństwa (koniec roku)	Opracowanie: zespół do programu wychowawczo – profilaktycznego – Radą Rodziców. 1) Ewaluacja celów – stopień zrealizowania zamierzonych celów Cele zrealizowane Cele częściowo zrealizowane Cele niezrealizowane	Zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego
Strategia ewaluacyjna	Metodologia i procedura ewaluacji	Badanie	Osoby odpowiedzialne
	1) Określenie wskaźników ewaluacyjnych oraz określenie pytań na temat wskaźników 2) Konstruowanie metod i narzędzi ewaluacyjnych (obserwacja, wywiad, analiza dokumentacji, ankiety)	Gromadzenie danych ewaluacyjnych (gwarancja poufności)	Powołany przez dyrektora zespół do programu wychowawczo - profilaktycznego
Sposób opracowania i wykorzystania wyników ewaluacji	Analiza zgromadzonych danych ewaluacyjnych	Interpretacja uzyskanych wyników oraz konfrontacja zamierzonych celów z osiągniętymi	Osoby odpowiedzialne